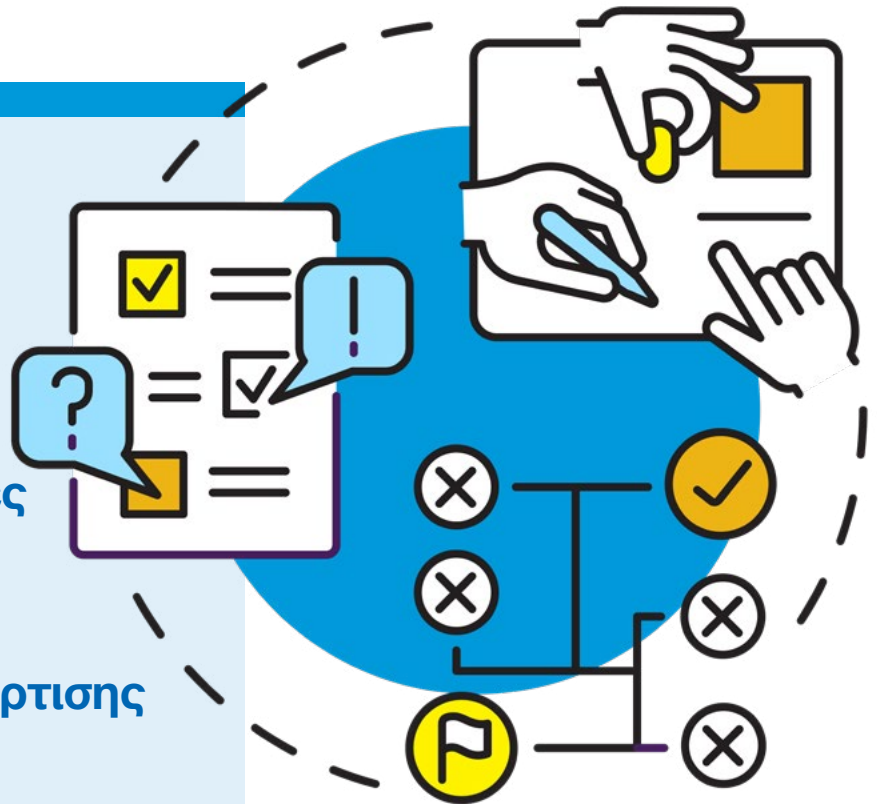

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΚΟΙΝΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΗ ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΠΡΟΟΔΟΥ

Το Cedefop προβαίνει σε απολογισμό του έργου των ευρωπαϊκών χωρών σχετικά με τις κοινές προτεραιότητες στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης

© stock.adobe.com/bsd studio

Με βάση τις πολυετείς κοινές εργασίες στο πλαίσιο της διαδικασίας της Κοπεγχάγης, οι ευρωπαϊκές χώρες ⁽¹⁾ δεσμεύονται πλέον να εφαρμόσουν κοινές προτεραιότητες. Αυτές καθορίζονται στη **σύσταση του Συμβουλίου του 2020 σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθε-**

κτικότητα και στη **δήλωση του Osnabrück** του ίδιου έτους. Η εν λόγω σύσταση σηματοδότησε την έναρξη του τρέχοντος κύκλου πολιτικής για την EEK σε επίπεδο ΕΕ. Το Cedefop, μαζί με το **ευρωπαϊκό δίκτυο εμπειρογνωμοσύνης για την EEK (ReferNet)** και το **Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ETF)**, παρακολούθησαν το έργο των χωρών αξιολογώντας την πρόοδο σε σχέση με τις εν λόγω προτεραιότητες.

Οι προτεραιότητες είναι μακροπρόθεσμες και ορίζονται με ευρύ τρόπο, επιτρέποντας σε κάθε χώρα να αναπτύξει ειδικές δραστηριότητες που ανταποκρίνονται στις εθνικές συνθήκες και ανάγκες. Στόχους τους είναι να καταστήσουν την EEK πιο ευέλικτη και προσαρμοστική στις ανάγκες της αγοράς εργασίας

⁽¹⁾ Τα κράτη μέλη της ΕΕ, η Ισλανδία και η Νορβηγία, καθώς και πέντε υποψήφιες χώρες (Αλβανία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία, Τουρκία), που αναφέρονται επίσης ως ΕΕ-27+ στο παρόν ενημερωτικό σημείωμα. Το Cedefop παρακολουθεί και αναλύει τα εθνικά σχέδια εφαρμογής των κρατών μελών της ΕΕ, της Ισλανδίας και της Νορβηγίας, ενώ το ETF παρακολουθεί τα εθνικά σχέδια εφαρμογής των υποψήφιων χωρών.

ας, να διασφαλίσουν την υψηλή ποιότητά της και να παράσχουν πορείες προόδου και ευκαιρίες διά βίου μάθησης σε όλους τους εκπαιδευομένους. Οι προτεραιότητες αποσκοπούν επίσης να καταστήσουν την ΕΕΚ πιο συμπεριληπτική και ελκυστική, προωθώντας την αριστεία και την καινοτομία και παρέχοντας συνεχή κατάρτιση στους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές καθώς και πρόσβαση των εκπαιδευομένων σε υπερσύγχρονες υποδομές. Το παρόν ενημερωτικό σημείωμα παρουσιάζει μια επισκόπηση των ενδιάμεσων πορισμάτων του Cedefop σχετικά με το τι έχουν επιτύχει οι χώρες μέχρι στιγμής και τους τομείς που χρειάζονται περαιτέρω προσοχή.

Ενδιάμεσα πορίσματα: πρόοδος και προκλήσεις

Σε αυτό το έργο σχετικά με τις κοινές προτεραιότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι χώρες κατάρτισαν, για πρώτη φορά, **εθνικά σχέδια εφαρμογής (ΕΣΕ)**, τα οποία λειτουργούν ως σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση της προόδου τους. Κάθε χώρα έχει τα δικά της ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, προσοδεύει με διαφορετικούς ρυθμούς και σε διαφορετικούς τομείς. Πολλές χώρες έχουν αναλάβει δράσεις για να καταστήσουν την παροχή ΕΕΚ πιο ευέλικτη, προσαρμοστική, καινοτόμο και ελκυστική, ενώ ένας μικρότερος αριθμός χωρών έλαβαν μέτρα για την ενίσχυση της ευελιξίας, της συμπεριληπτικότητας και της διασφάλισης της ποιότητας της ΕΕΚ. Δεδομένου ότι οι περισσότερες από τις προτεραιότητες αυτές είναι αλληλένδετες, τα μέτρα των χωρών συχνά αφορούν πολλές προτεραιότητες. Για παράδειγμα, όσοι υποστηρίζουν την προσαρμοστικότητα, την ευελιξία και την αριστεία της ΕΕΚ συμβάλλουν στο να γίνει πιο ελκυστική.

Σύμφωνα με τις πρώτες διαπιστώσεις του Cedefop, τα ΕΣΕ των χωρών δείχνουν ότι οι κοινές προτεραιότητες της ΕΕ διευθετούνται από όλες τις χώρες και ότι η διαθέσιμη χρηματοδότηση χρησιμοποιείται. Παρόλο που η Ευρώπη έχει βάλει τη «σφραγίδα» της στα μέτρα που λαμβάνουν οι χώρες για την αντιμετώπιση των κοινών προτεραιοτήτων, η συνολική πρόοδος προς την εύρεση κοινού εδάφους παραμένει περιορισμένη. Επίσης, το έργο των χωρών όσον αφορά τα ΕΣΕ τους διαταράσσεται, για παράδειγμα, από κυβερνητικές αλλαγές που μπορεί να οδηγήσουν σε αναδιοργάνωση των δημόσιων φορέων, σε διαφορετικές πολιτικές προτεραιότητες ή σε καθυστέρηση των μεταρρυθμίσεων. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό οι δεσμεύσεις των χωρών όσον αφορά τις προτεραιότητες της ΕΕ να κοινοποιούνται και να υποστηρίζονται από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ευελιξία και διασφάλιση της ποιότητας της ΕΕΚ

Οι περισσότερες χώρες αναπτύσσουν τα πρότυπα, τα προφίλ και τα προγράμματά τους ΕΕΚ για να ανταποκριθούν στις ανάγκες δεξιοτήτων των σύγχρονων, ταχέως μεταβαλλόμενων οικονομιών, με βάση τις σχετικές πληροφορίες για τις δεξιότητες.

Προσαρμογή της ΕΕΚ στις νέες ανάγκες της αγοράς εργασίας

Έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές όσον αφορά την ευρεία ψηφιοποίηση, συμπεριλαμβανομένης της τεχνητής νοημοσύνης, που επηρεάζει τις θέσεις εργασίας σε όλους τους τομείς: για παράδειγμα, πολλές θέσεις εργασίας σε οικολογικούς τομείς, είτε πρόκειται για τη γεωργία, την ενέργεια ή τη διαχείριση των αποβλήτων και των υδάτων, απαιτούν πλέον λιγότερες χειρωνακτικές και περισσότερες ψηφιακές δεξιότητες.

Πλαίσιο 1. Η απάντηση της Ισπανίας στις προκλήσεις της ψηφιοποίησης

Η δημόσια υπηρεσία κατάρτισης και απασχόλησης της **Ισπανίας** (Fundación Estatal para la Formación en el Empleo) δρομολόγησε **διαδίκτυακή πλατφόρμα** τον Ιούλιο του 2023 για την παροχή ψηφιακής κατάρτισης ως απάντηση στην υψηλή ζήτηση. Ενώ τα μαθήματα σχεδιάζονται κυρίως για τους αυτοαπασχολούμενους και τους εργαζομένους της κοινωνικής οικονομίας, είναι προσβάσιμα σε όλους τους πολίτες. Τα θέματα περιλαμβάνουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, την κυβερνοασφάλεια, το ψηφιακό μάρκετινγκ, τη διαχείριση εικονικών ομάδων και τη δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου. Η παρακολούθηση των μαθημάτων γίνεται με αυτοδιδασκαλία, ενώ σε άλλα υπάρχει διδασκαλία. Όλα περιλαμβάνουν συνεχή αξιολόγηση και για πολλά προγράμματα εκδίδεται πιστοποιητικό μετά την ολοκλήρωσή τους. Η πλατφόρμα συνάντησε μεγάλο ενδιαφέρον και αρκετές χιλιάδες συμμετέχοντες έχουν ήδη ολοκληρώσει τουλάχιστον έναν κύκλο μαθημάτων.

Πηγή: ReferNet Ισπανία/Cedefop 2023. **Ισπανία: Ενίσχυση των εργαλείων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επαγγελματική των πολιτών σε ψηφιακές δεξιότητες.**

Πλαίσιο 2. Τομεακά συμβούλια δεξιοτήτων στην Πολωνία

Για να στηρίξει τον εκσυγχρονισμό της οικονομίας της, η **Πολωνία** θεσπίζει τομεακά συμβούλια δεξιοτήτων τα οποία διαδραματίζουν ρόλο σε όλο και περισσότερες βιομηχανίες σε ολόκληρη τη χώρα. Φέρνουν σε επαφή σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, όπως σχολές ΕΕΚ, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, οργανώσεις της αγοράς εργασίας και κοινωνικούς εταίρους. Εκφρά-

ζοντας τη φωνή των διαφόρων ενδιαφερομένων, τα τομεακά συμβούλια δεξιότητων:

- στοχεύουν στην πρόβλεψη των αναδυόμενων αναγκών σε τομεακές δεξιότητες με σκοπό την προσαρμογή της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης στις δεξιότητες αυτές·
- ταξινομούν τα επαγγέλματα στον τομέα τους και αναπτύσσουν τα αντίστοιχα προγράμματα σπουδών·
- αναπτύσσουν, σε συνεργασία με το πολωνικό **Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Έρευνας**, τομεακά πλαίσια επαγγελματικών προσόντων·
- καθίστανται βασική συνιστώσα του συστήματος διακυβέρνησης δεξιοτήτων της χώρας.

Πηγή: *Timeline of VET policies in Europe* (Χρονολόγιο των πολιτικών ΕΕΚ στην Ευρώπη) (αναγνωριστικός αριθ. 28475).

Οι συνιστώσες υψηλής ποιότητας ΕΕΚ

Οι χώρες ανέφεραν λιγότερα μέτρα για τη δημιουργία νοοτροπίας διασφάλισης ποιότητας, ιδίως στη συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΣΕΕΚ). Κατά κανόνα, οι πρωτοβουλίες για την προώθηση της διασφάλισης της ποιότητας στην ΕΕΚ αφορούν την αρχική σχολική ΕΕΚ και περιλαμβάνουν δραστηριότητες παρακολούθησης και αξιολόγησης, όπως αυτοαξιολογήσεις και εξωτερικές αξιολογήσεις παρόχων ΕΕΚ, αξιολογήσεις από ομοτίμους και παρακολούθηση των αποφοίτων ⁽²⁾.

Οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές που διαθέτουν τεχνικές και διαπροσωπικές δεξιότητες βρίσκονται στο επίκεντρο της παροχής ΕΕΚ υψηλής ποιότητας. Η συνεχής επαγγελματική τους ανάπτυξη αποτελεί προτεραιότητα για πολλές χώρες. Το παρακάτω βελγικό έργο (πλαίσιο 3), που ξεκίνησε πριν από χρόνια, έχει θέσει φιλόδοξα νέα πρότυπα για πολλές άλλες χώρες.

Πλαίσιο 3. Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτών ΕΕΚ στο Βέλγιο (FR)

Ο δημόσιος οργανισμός **Formaform** ιδρύθηκε στη **Βαλονία** το 2012 και παρέχει συνεχή κατάρτιση στους εκπαιδευτές ΕΕΚ και στο προσωπικό καθοδήγησης. Τα μαθήματα έχουν συνήθως διάρκεια από μισή ημέρα έως 3 ημέρες και καλύπτουν ευρύ φάσμα θεμάτων που στοχεύουν στην ανάπτυξη των τεχνικών, ψηφιακών και προσωπικών δεξιοτήτων των δικαιούχων. Στόχος του Formaform είναι να αναπτύξει και να συγκεντρώσει τις δεξιότητες όλων εκείνων που συμμετέχουν στην κατάρτιση, την καθοδήγηση, την επικύρωση δεξιοτήτων και την ένταξη στην αγορά εργασίας, συμβάλλοντας στη σύνδεση και την ενσωμάτωση των αντίστοιχων δραστηριοτήτων τους. Αυτή η καινοτόμος προσέγγιση

έχει βελτιώσει την ποιότητα των υπηρεσιών σε όλους τους τομείς, τη διδασκαλία, την καθοδήγηση και την τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας.

Το επίτευγμα αυτό αναγνωρίζεται από τη βελγική κυβέρνηση, η οποία έχει αναθέσει την ανάπτυξη του **πλαισίου επαγγελματικών προσόντων της Βαλονίας** στο **Formaform** και έχει ορίσει τον οργανισμό ως το **σημείο αναφοράς του EQAVET** για την περιφέρεια.

Πηγή: *Timeline of VET policies in Europe* (Χρονολόγιο των πολιτικών για την ΕΕΚ στην Ευρώπη) (αναγνωριστικός αριθμός 28044).

Η συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών αποτελεί επίσης βασικό παράγοντα ποιότητας στην ΕΕΚ. Διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο σε ολιστικές προσεγγίσεις στρατηγικού σχεδιασμού, ανταλλαγής γνώσεων και πρόβλεψης κινδύνων. Σε τριμερείς δομές και τομεακές συμπράξεις, η συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών μπορεί να στηρίξει τον σχεδιασμό πολιτικών πρωτοβουλιών, τίτλων προσόντων και προγραμμάτων σπουδών ΕΕΚ, καθώς και επαγγελματικών προτύπων και προφίλ. Είναι επίσης καθοριστικής σημασίας για την αποτελεσματική παροχή συνεχούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (μεταξύ άλλων σε περιβάλλοντα εργασίας) σε συνδυασμό με υπηρεσίες όπως η καθοδήγηση ή η επικύρωση της μάθησης.

Πλαίσιο 4. Συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τη διακυβέρνηση της ΕΕΚ

Το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ουγγαρία, η Ιταλία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, το Λουξεμβούργο, η Πολωνία, η Πορτογαλία και η Ρουμανία θεσπίζουν επίσημους μηχανισμούς για τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στη διακυβέρνηση της ΕΕΚ: συμμετοχή των γνωμοδοτικών συμβουλίων στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, δημιουργία εθνικών πλατφορμών και ενίσχυση του ρόλου τομεακών επαγγελματικών επιτροπών ή συμβουλίων εμπειρογνομόνων. Η Ουγγαρία στοχεύει στην ενίσχυση της συμμετοχής των ΜΜΕ στην εναλλασσόμενη κατάρτιση προωθώντας τη συνεργασία μεταξύ των ΜΜΕ και τη δημιουργία δικτύων. Η Πολωνία επιδιώκει την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων για την προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και του ολοκληρωμένου συστήματος επαγγελματικών προσόντων, καθώς και για τη δημιουργία κέντρων βιομηχανικών δεξιοτήτων (BCU), περιφερειακών συντονιστών ΕΕΚ στις περιφερειακές εκπαιδευτικές αρχές, συμβουλίου προγραμμάτων για τις ικανότητες και ενός φόρουμ κοινωνικών εταιρών.

Πηγή: *Timeline of VET policies in Europe* (Χρονολόγιο των πολιτικών ΕΕΚ στην Ευρώπη), ανάλυση του Cedefop.

Για να βοηθήσουν τα άτομα να βρουν τη μαθησιακή και επαγγελματική πορεία που τους ταιριάζει καλύτερα, οι χώρες βελτιώνουν την ποιότητα και την πρόσβαση σε υπηρεσίες καθοδήγησης. Παρέχουν τις υπηρεσίες αυτές σε νέα μορφή (ψηφιακή, μέσω δι-

⁽²⁾ Αρχές που καθορίζονται στο **Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET)**.

αδικτυακής συνομιλίας, σε ομάδες), εκπαιδεύουν το προσωπικό στη χρήση νέων εργαλείων ή παρέχουν ενημερωμένες πληροφορίες για την αγορά εργασίας.

Πολλές χώρες συνεχίζουν τις προσπάθειές τους για την ενίσχυση της μάθησης σε εργασιακό πλαίσιο καθώς και των προγραμμάτων μαθητείας που συνδέουν την παροχή ΕΕΚ με τη ζήτηση της αγοράς εργασίας. Ορισμένες χώρες επεκτείνουν τα προγράμματα μαθητείας σε νέους οικονομικούς τομείς, π.χ. ηλιακές τεχνολογίες και θερμομόνωση, άλλες σε προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής κατάρτισης για ενήλικες, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα συστήματα αυτά παρέχονται επίσης για την προσέγγιση ατόμων με χαμηλή ειδίκευση, ανέργων ή άλλων ευάλωτων εκπαιδευομένων. Ορισμένες χώρες προσφέρουν στους εκπαιδευομένους και/ή στις εταιρείες οικονομικά κίνητρα ή παρέχουν ειδική κατάρτιση σε ενδοεπιχειρησιακούς εκπαιδευτές.

Ευέλικτη, συμπεριληπτική και ελκυστική ΕΕΚ για αριστεία και καινοτομία

Ευέλικτη και χωρίς αποκλεισμούς ΕΕΚ για όλους

Σε συνέχεια του ευρωπαϊκού θεματολογίου δεξιοτήτων και της Σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων, και μετά την πανδημία, πολλές χώρες θέσπισαν ευέλικτη παροχή κατάρτισης προκειμένου να αυξήσουν την πρόσβαση σε ευκαιρίες μάθησης για διάφορες ομάδες εκπαιδευομένων (συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων) και να στηρίξουν όλους τους ενήλικους στην ατομική διάβιου μάθηση και στην επαγγελματική σταδιοδρομία τους. Τα μέτρα που εφαρμόζουν οι χώρες συχνά επικεντρώνονται στις ομάδες-στόχους που χρειάζονται στήριξη, όπως είναι τα άτομα με χαμηλή ειδίκευση, οι γυναίκες, τα άτομα που εγκαταλείπουν (κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν) πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, οι εργαζόμενοι μεγαλύτερης ηλικίας ή όσοι εργάζονται σε τομείς που συρρικνώνονται, όπως η εξόρυξη άνθρακα. Τα μέτρα αυτά μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν δραστηριότητες προσέγγισης. Στο πλαίσιο αυτό, πολλές χώρες ακολουθούν μια προσέγγιση τριών σταδίων⁽³⁾, η οποία περιλαμβάνει την αξιολόγηση των υφιστάμενων δεξιοτήτων, την επικύρωση και την αναγνώρισή τους, καθώς και μια προσαρμοσμένη και ευέλικτη προσφορά εργασίας ή μάθησης.

⁽³⁾ Καθορίζονται στη σύσταση για την παροχή πρόσβασης σε ευκαιρίες επανεκπαίδευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων για όλους.

Πλαίσιο 5. Ευέλικτοι κύκλοι μαθημάτων βαθμιαίας κατάρτισης στην Πορτογαλία

Στην **Πορτογαλία**, με διάταγμα του 2022 θεσπίστηκε νέο νομικό πλαίσιο για τα πιστοποιημένα προγράμματα κατάρτισης κατά ενότητες (Formação Modular Certificada), τα οποία καλύπτουν έως το επίπεδο 5 του εθνικού πλαισίου επαγγελματικών προσόντων (QNQ). Τα μαθήματα αυτά έχουν σχεδιαστεί για ενήλικες ηλικίας 18 ετών και άνω, εργαζομένους ή ανέργους, οι οποίοι δεν διαθέτουν προσόντα που έχουν ζήτηση στην αγορά εργασίας. Το μέτρο επιτρέπει μεγαλύτερη ευελιξία και συμπληρωματικότητα στην εκπαίδευση των ενηλίκων και συμβάλλει στην παροχή ΕΕΚ που ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας όσον αφορά εξειδικευμένες δεξιότητες σε μη πανεπιστημιακό επίπεδο.

Πηγή: Timeline of VET policies in Europe (Χρονολόγιο των πολιτικών για την ΕΕΚ στην Ευρώπη) (αναγνωριστικός αριθμός 43302).

Η ομαδοποίηση των προγραμμάτων ΕΕΚ και η ανάπτυξη μερικής πιστοποίησης, μικρο-διαπιστευτηρίων και ψηφιακών διακριτικών αποτελούν μέρος της σύγχρονης και ευέλικτης ΕΕΚ σε όλα τα επίπεδα που ανταποκρίνεται στις αναδυόμενες ανάγκες δεξιοτήτων. Η προσφορά εκτείνεται από τη βασική επιμόρφωση έως τα πολύ εξειδικευμένα μαθήματα σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και περιλαμβάνει από μαθήματα μισής ημέρας σε πολύ συγκεκριμένο θέμα έως προσπάθειες διάρκειας ετών, όπως η μαθητεία για ενήλικες. Οι διαδρομές που προσφέρουν ευέλικτες μεταβάσεις μεταξύ της ΕΕΚ και της γενικής εκπαίδευσης ή της ΕΕΚ και των ανώτερων επιπέδων εκπαίδευσης/κατάρτισης έχουν επίσης συμβάλει στην αύξηση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ. Αυτό καταδεικνύει ότι υπάρχει διασύνδεση μεταξύ των διαφόρων θεματικών τομέων που αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων εφαρμογής.

Πλαίσιο 6. Γερμανία: το έργο των κοινωνικών εταιρών για τους ευάλωτους ενήλικες

Στη **Γερμανία**, τα βιομηχανικά και εμπορικά επιμελητήρια υλοποιούν το πρόγραμμα **Chancen nutzen!** (Χρησιμοποιήστε ευκαιρίες!). Το έργο απευθύνεται σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και ανειδίκευτους ενήλικες ηλικίας άνω των 25 ετών. Η έμφαση δόθηκε στην ανάπτυξη ενότητων κατάρτισης προσαρμοσμένων στις περιφερειακές ανάγκες και, ακόμη πιο σημαντικό, στη μερική πιστοποίηση προσόντων, ώστε να προσφέρεται στις εν λόγω ομάδες μαθητευομένων η ευκαιρία να αποκτήσουν πλήρη επαγγελματικά προσόντα με την πάροδο του χρόνου. Το 2022, τα επιμελητήρια ανέπτυξαν μια ψηφιακή αξιολόγηση ικανοτήτων για τμηματικούς τίτλους επαγγελματικών προσόντων. Το έργο παρατάθηκε έως το 2026.

Πηγή: Timeline of VET policies in Europe (Χρονολόγιο των πολιτικών ΕΕΚ στην Ευρώπη) (αναγνωριστικός αριθ. 28122)

Επιδίωξη αριστείας στην ΕΕΚ

Η αριστεία και η καινοτομία στην ΕΕΚ είναι πολυδιάστατες. Οι ευκαιρίες κινητικότητας συνδέονται με τη μερική ή πλήρη αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτώνται στο εξωτερικό. Μπορούν επίσης να οδηγήσουν σε μόνιμους δεσμούς και να προσφέρουν έμπνευση και νέες γνώσεις που υποστηρίζουν έναν πιο ευρωπαϊκό προσανατολισμό, την καινοτομία, ακόμη και τον εκσυγχρονισμό των εσωτερικών συστημάτων. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο οι περισσότερες χώρες της ΕΕ-27+ προσφέρουν στους εκπαιδευμένους ευκαιρίες κινητικότητας, κυρίως στην αρχική επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, συχνά σε συνδυασμό με οικονομική στήριξη και αναγνώριση των αποκτηθέντων προσόντων. Υπάρχουν επίσης προγράμματα για την κινητικότητα των εκπαιδευτικών και του προσωπικού, για παράδειγμα στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+.

Τα **Κέντρα επαγγελματικής αριστείας (ΚΕΑ)** ένα μια άλλη πρωτοβουλία για την αριστεία στην ΕΕΚ. Συμβάλλουν στις προσπάθειες των χωρών να εκσυγχρονίσουν τα προγράμματά τους ΕΕΚ, να προωθήσουν τη διά βίου μάθηση και να αυξήσουν την ελκυστικότητα και τη συμπεριληπτικότητα της ΕΕΚ.

Πλαίσιο 7. Καθιστώντας την ΕΕΚ πιο ελκυστική και χωρίς αποκλεισμούς μέσω της καινοτομίας

Η **Πολωνία** σχεδιάζει να δημιουργήσει 120 **τομεακά κέντρα δεξιοτήτων** τα οποία θα προσφέρουν μη σχολική συνεχή εκπαίδευση σε τομείς που βασίζονται στις νεότερες τεχνολογίες. Οι **εσθονικές ακαδημίες πληροφορικής και μηχανικής** πρόκειται να ενημερώσουν τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και να αναβαθμίσουν τα μαθησιακά τους περιβάλλοντα με νέο εξοπλισμό πληροφορικής και λογισμικό για να βελτιώσουν την προσφορά τους στον τομέα της πληροφορικής και της μηχανικής. Η **πρωτοβουλία της Γερμανίας για την αριστεία στην ΕΕΚ** προβλέπει τη δημιουργία και τον εκσυγχρονισμό κέντρων ικανοτήτων για την προώθηση της αριστείας.

Πηγή: Σύνδεσμοι στα πλαίσια κειμένου.

Πλαίσιο 8. Δανικά Κέντρα Γνώσης που προωθούν την αριστεία στην ΕΕΚ

Η **Δανία** έχει συγκροτήσει κέντρα γνώσεων που προσφέρουν προηγμένη, συνεχή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση προσαρμοσμένη στις ανάγκες των βιομηχανικών τομέων της χώρας που υφίστανται ταχείες αλλαγές. Λειτουργούν ως κόμβοι αριστείας εντός των αναδυόμενων βιομηχανικών οικοσυστημάτων.

Τα κέντρα αυτά επικεντρώνονται σε θέματα όπως η ρομποτική και ο αυτοματισμός, η τεχνολογία πρόνοιας, η βιώσιμη δόμηση και η ανακαίνιση κτιρίων, το ηλεκτρονικό επιχειρείν και οι ψηφιακές υπηρεσίες. Τα κέντρα βρίσκονται σε κολέγια επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης σε ολόκληρη τη χώρα και συνεργάζονται με

πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και τη βιομηχανία. Ο πλέον εξελιγμένος τεχνικός και τεχνολογικός εξοπλισμός τους επιτρέπει να διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην παροχή ΕΕΚ που ανταποκρίνεται στις ανάγκες δεξιοτήτων των εργοδοτών.

Πηγή: *Timeline of VET policies in Europe* (Χρονολόγιο των πολιτικών για την ΕΕΚ στην Ευρώπη) (αναγνωριστικός αριθμός 28836).

Ορισμένες χώρες έχουν αναπτύξει στρατηγικές ΕΕΚ με διεθνή διάσταση. Η διάσταση αυτή αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη ολοκλήρωση των ευρωπαϊκών οικονομιών και την ανάγκη για προσόντα αναγνωρίσιμα σε διασυνοριακό επίπεδο. Οι διεθνείς διαγωνισμοί δεξιοτήτων, όπως οι ετήσιοι **παγκόσμιοι διαγωνισμοί δεξιοτήτων**, αναδεικνύουν τα εξαιρετικά επιτεύγματα των διαγωνιζομένων και έχουν ενισχύσει την ευαισθητοποίηση και το κύρος της ΕΕΚ ως πρακτικής μαθησιακής επιλογής που προσφέρει πολλές ευκαιρίες πρόσβασης και προόδου στην αγορά εργασίας.

Η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση

Η ψηφιακή μετάβαση βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Στον απόηχο του ταχέως και ριζικού ψηφιακού μετασχηματισμού των χωρών εργασίας, η παροχή ψηφιακής κατάρτισης έχει αυξηθεί κατακόρυφα. Η αύξηση αυτή αφορά τόσο τις νέες μορφές κατάρτισης όσο και το περιεχόμενο που παρέχεται, το οποίο καλύπτει τα πάντα, από τις πιο βασικές ψηφιακές δεξιότητες έως τις εξαιρετικά εξειδικευμένες δεξιότητες σε ευρύ φάσμα τομέων. Σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι ψηφιακές δεξιότητες αποτελούν το επίκεντρο της αναβάθμισης και της επανειδίκευσης των ενηλίκων. Διαδραματίζουν επίσης βασικό ρόλο στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών της ΕΕΚ, καθώς και του προσωπικού καθοδήγησης. Η διασφάλιση της πρόσβασης σε ψηφιακές υποδομές και πόρους, ιδίως για τις ευάλωτες ομάδες και τους μαθητές σε απομακρυσμένες περιοχές, έχει καταστεί προτεραιότητα για όλες τις χώρες. Πολλές χώρες εφαρμόζουν ατομικούς λογαριασμούς μάθησης για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, αξιοποιώντας τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Περαιτέρω βιβλιογραφία

Εικονική συνάντηση «Η ΕΕΚ στην πράξη - Στοιχεία από τα εθνικά σχέδια ΕΕΚ για την εφαρμογή των προτεραιοτήτων της ΕΕ»

Ενημερωτικά σημειώματα πολιτικής για την ΕΕΚ 2023

Θεματικές προοπτικές σχετικά με την υλοποίηση των προτεραιοτήτων της ΕΕ στον τομέα της ΕΕΚ (Cedefop, 2024, υπό έκδοση)

Οι χώρες έχουν αναφέρει μικρότερη πρόοδο στην πράσινη μετάβαση, λόγω πολιτικών και κοινωνικών παραγόντων. Επίσης, υπάρχει έλλειψη σαφήνειας ως προς το ποιες είναι οι «πράσινες» δεξιότητες. Ελάχιστα εθνικά σχέδια εφαρμογής περιλάμβαναν ειδικά μέτρα για την ανάπτυξη πράσινων δεξιοτήτων.

Πλαίσιο 9. Η Σλοβενία επικεντρώνεται στον εκσυγχρονισμό και τον οικολογικό προσανατολισμό των συστημάτων ΕΕΚ της

Το πρόγραμμα της περιόδου 2021-2026 για τον εκσυγχρονισμό της σλοβενικής ΕΕΚ επικεντρώνεται στην προετοιμασία των συστημάτων για την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση και την κυκλική οικονομία. Προβλέπεται επίσης η ανάπτυξη νέων επαγγελματικών προσόντων και προγραμμάτων σπουδών στο επίπεδο 5 του ΕΠΕΠ. Επί του παρόντος υλοποιούνται δύο έργα σχετικά με τους κλιματικούς στόχους, το περιεχόμενο στην εκπαίδευση και την προστασία του κλίματος. Καταρτίστηκαν διάφορες κατευθυντήριες γραμμές για δράσεις όπως η βιωσιμότητα των σχολείων (βάσει των οποίων τα συμμετέχοντα σχολεία εκπόνησαν τα σχέδια δράσης τους) καθώς και για τη συμπερίληψη των δεξιοτήτων για τη βιώσιμη ανάπτυξη στα επαγγελματικά πρότυπα κατάρτισης.

Πηγή: Timeline of VET policies in Europe (Χρονολόγιο των πολιτικών ΕΕΚ στην Ευρώπη) (αναγνωριστικό αριθ. 45054).

Η επιτυχία των κοινών προσπαθειών/της κοινής δέσμευσης

Η ολοκληρωμένη παρακολούθηση της σύστασης για την ΕΕΚ και της δήλωσης του Osnabrück δείχνει, στα μέσα της περιόδου, ότι, παρά την πρόοδο των χωρών όσον αφορά τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ στον τομέα της ΕΕΚ και την προώθηση των ΕΣΕ, εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες προκλήσεις. Διαπιστώνει, όμως παράλληλα ότι πολλές χώρες έχουν αξιοποιήσει την ευκαιρία αυτών των κοινών προσπαθειών για να εκσυγχρονίσουν τα πρότυπα και τα προγράμματα σπουδών της επαγγελματικής εκπαίδευσης

και κατάρτισης, κάνοντας ένα σημαντικό βήμα προς τα εμπρός στην ψηφιοποίηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ο σχεδιασμός ολοκληρωμένων συστημάτων συνεχούς επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη διά βίου μάθηση, η διασφάλιση της βιωσιμότητας της μάθησης με βάση την εργασία και τη μαθητεία και η αντιμετώπιση της πράσινης μετάβασης στην ΕΕΚ είναι ορισμένοι από τους βασικούς τομείς στους οποίους οι χώρες θα μπορούσαν να ενισχύσουν τις προσπάθειές τους για την υλοποίηση των σχεδίων τους. Η ανάγκη για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές με ικανότητες, η διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ, η επαρκής χρηματοδότηση, καθώς και η βιωσιμότητα των προγραμμάτων και των μέτρων παρά τις πολιτικές αλλαγές συνιστούν στο σύνολό τους προκλήσεις στην υλοποίηση.

Απαιτούνται μακροπρόθεσμες συντονισμένες προσπάθειες και συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών για τη διατήρηση των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων και τη μόχλευση της χρηματοδότησης, ιδίως στο πλαίσιο της συνεχούς ΕΕΚ και της διά βίου μάθησης. Καθώς οι χώρες προχωρούν και παραμένουν προσηλωμένες στις προτεραιότητές τους στον τομέα της ΕΕΚ που καθορίζονται στο θεματολόγιο της ΕΕ, αυτή η κοινή προσπάθεια έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει ώθηση, να συμβάλει στη βελτίωση της διαφάνειας των εθνικών πολιτικών και συστημάτων ΕΕΚ και να διευκολύνει τελικά τη διασυννοριακή κινητικότητα στον τομέα της ΕΕΚ.

CEDEFOP

Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης

Ενημερωτικό σημείωμα – 9198 EL

Αριθ. καταλόγου: TI-01-24-000-EL-N

ISBN 978-92-896-3786-2, doi: 10.2801/0587873

© Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), 2024.

Τα ενημερωτικά σημειώματα εκδίδονται στα αγγλικά, τα γαλλικά, τα γερμανικά, τα ελληνικά, τα ισπανικά, τα ιταλικά, τα πολωνικά και τα πορτογαλικά, καθώς και στη γλώσσα της εκάστοτε χώρας που αναλαμβάνει την προεδρία της ΕΕ. Για να τα λαμβάνετε σε τακτική βάση, εγγραφείτε στην ακόλουθη διεύθυνση: www.cedefop.europa.eu/el/user/register

Άλλα ενημερωτικά σημειώματα και δημοσιεύσεις του Cedefop διατίθενται στον ιστότοπο: www.cedefop.europa.eu/EN/publications.aspx

Ευρώπη 123, Θεσσαλονίκη (Πυλαία), ΕΛΛΑΔΑ
Ταχυδρομική διεύθυνση: Cedefop service post, 57001, Θέρμη, ΕΛΛΑΔΑ
Τηλ. +30 2310490111, Φαξ +30 2310490020, Email: info@cedefop.europa.eu

www.cedefop.europa.eu